

ons te doen staat. Ik houd hem doorlopend in de kijker en K. noteert mijn beschrijving: 'iris opvallend rood, oogring rood, washuid oranje, snavel grijszwart, donker leikleurige kop, rug en vleugels; onderdelen van kin tot buik opvallend kastanje/kaneelkleurig bruin, circa 40 cm'.

Ik diep de vogelboeken op uit de rugzak en word door de klapperdief in mijn hand gebeten; de ravage die het ellendige dier heeft aangericht onder mijn schamele bezittingen is groot. Na enig geblader in 'White & Bruce' en 'Beehler'

blijkt het om een volwassen grijze havik *Accipiter novaehollandiae hiogaster* te gaan. 'Die zal best wel eens een pas uitgevlogen *Eulipoa* pakken' mompelt K. Vandaag valt er weinig te halen: het dagformulier vermeldt slechts drie kuikens.

[De eerste resultaten van het onderzoek van Kees Heij zijn gepubliceerd in DEINSEA 2 1995.]

Selectieve gedachten

Vaak wordt ons geheugen vergeleken met een vergiet: lang niet alles wat we ooit waarnemen blijft hangen. Dat is maar goed ook, ik heb er geen enkele behoefte aan om nu nog te weten hoeveel ik op 16 april 1985 bij de supermarkt spendeerde. Ook de vergelijking met een zeef gaat op. Dat blijkt bij de vele gevallen van het meten met twee maten.

Ik zal er twee voorbeelden van geven. Wanneer ik 's morgens van huis naar het museum fiets, negeer ik vrijwel alle rode verkeerslichten en ben er in minder dan een kwartier. Wanneer ik in gezelschap van mijn dochter fiets, dan heb ik als vader een voorbeeldfunctie. En stop dus netjes voor alle rode fietsjes (hetgeen al gauw vijf minuten kost). Hetzelfde fietstochtje, dezelfde stoplichten, maar andere beslissingen.

Tweede voorbeeld (wat vergaander van aard): wanneer het Amerikaanse leger tijdens de Vietnamoorlog het dorpje My-lai uitroeit, schreeuwt heel Nederland moord en brand: met z'n allen gaan we de straat op en roepen dat president Johnson een moordenaar is. In elk geval heeft Johnson er in de geschiedenisboekjes een twijfelachtige reputatie aan overgehouden en de verantwoordelijke officieren zijn gevangen gezet.

Wanneer de troepen van president Karadzic meer dan duizend moslims uit Srebrenica op een

voetbalveld vermoorden, dan golft er een grote verontwaardiging door de wereld en intussen wordt deze politicus dan ook als oorlogsmisdadiger gezocht. Zonder twijfel wacht hem en zijn generaal Mladic een rusteloze oude dag, zo die al komt.

Wanneer het Nederlandse leger 431 mannen van het Javaanse dorpje Rawagedeh doodschiet, dan is dat wel erg natuurlijk, maar premier Drees eren wij nog steeds vanwege de AOW en de dienstdoende en verantwoordelijke majoor heeft er niets meer van gehoord. Een televisieuitzending over dit onderwerp wordt als hinderlijk ervaren.

Drie legers, drie nutteloze massamoorden, drie regeringsleiders en drie verantwoordelijke officieren, maar andere beoordelingen. Biologisch is dat te verklaren door die zeef. Ergens tussen het moment van waarnemen (zien, horen) en tussen het moment van beoordeling van de situatie wordt er gewikt en gewogen, afgemeten aan onze belangen en behoeften, en zo is het mogelijk dat ogenschijnlijk identieke omstandigheden (een rood verkeerslicht danwel een massamoord) tot verschillende uitkomsten leiden. Je ziet een rood verkeerslicht en denkt in het ene geval 'doorrijden' en een dag later 'stoppen'. Dat is toch interessant. Zou generaal Mladic wel eens door een rood licht zijn gefietst?

C o l u m n
door
Jelle W.F. Reumer